

Makitibi ki dəsəy ki Piyər ndangi

Ta ki də makitibi ti ki dəsəy ki Piyər ndangi

Makitibi ki dəsəy kin Piyər ndangi adi njé kun go Kırısı ki sanəi-naa ki lo je ki dangi dangi dənangı Aji ti ki du (bone bari-e Turkı). NJé kaw-naa je ki dije kin əi dande ti, əi njé kaw-naa je ki Pol əi ki madı-kılane je ındəi ginde. Dəmajı ə Piyər a isi Rom ti ə ndangi-n makitibi kin. Rom ki Piyər ındə təe nə Babilon (5.13). Ta ki Piyər əl əjı də dije ki ndangi makitibi adi-de kin təjı kadi dije ki əi njé kun go Kırısı al ki gəi gidide, isi kidi-de nim, isi ındəi ta je ki majal dəde ti nim, taa isi sangi kadi n-adi kə darəde nim tə. Ningə e mbata kin ə nje kaw kılə Piyər ndangi makitibi, ilə-n dingəm mede ti kadi adi kəmde e də Bade Jəju Kırısı ti ki isi əngəi kə lie kin.

Me kəl ta ti ki Luwə ki re go ta kuwə ji-naa ti, Piyər ole mede də rəbi ti ki Luwə aji-n-de, taa adi-de nə kində me də ti ki bo ngay ki takul koy Kırısı ki kje lo koy ti tə (1.3-12). Piyər ilə dingəm mede ti nim, kadi isi də njade ti nim, dəjı-de kadi pa njiyəde ay njay me kində rə naa ti ki Kırısı nim (1.13-2.10). Dəjı-de tə kadi ooi nə je ki təqə də Kırısı ti, ningə əi je kadi təjı təki ai də njade ti me ta ti lie ki rəbi kılə rade je nim, ki rəbi kuwə təgi ba me nə je ti ki ngə ki a təqə dəde ti nim. Piyər adi-de ta kojı je ngay də kılə je ti ki səbi dəde kadi rai dan dije ti me 6e ti ləde, də kulə noji ti ki kadi to dan 6əə je ti ki bade je, də 6uki-naa ti ki kadi to dan ne-naa je ti ki ngaw-naa je, də ji kisi ki

naa ti lə kosı njé kaw-naa je, ki də pa njiyəde ti ki rə njé kun go Kırısı al je ti (2.11-4.19). Lo kaye ti ki 5, Piyər adi-de ngan ndu je madi ki ɔjì də ngatəgi je (njé kör nq njé kaw-naa je) nim, basa je ki mandi je nim, taa njé kadi-me je pəti nim tə, kadi pəti, ai də njade tə me ko tə ki isi təq dəde ti. Piyər tol ta makitibì ləne ki ta kuwə ji-naa.

Kin ə Piyər dəjì dije ki ndangi makitibì adi-de kin kadi re e ko ki ban ə təq dəde ti ka kadi uwəi rəde ba me kadi-me ti 6a, e mbata naji ki ma ki səbi kadi mai dənangi ti ne. Səbi kadi ji kiside ki dəde taa, ki pa njiyəde, ki kılə rade pəti ilə mbə kılə je ki eti bəl ki Luwə ra-de (2.9), kadi tə dije ki njé kun go Kırısı al, gəri kılə rade ki maji ngay ki isi rai, ə kadi iləi təji də Luwə ti ndə tə ki a re-n tə (2.12).

Kuwə ji-naa

¹ Mi Piyər ki nje kaw kılə lə Jəju Kırısı, m-ndangi makitibì kin madi səi je ki Luwə mbəti səsi, ki isanəi-naa, adi isi tə mba je dənangi je ti ki Po, ki Galasi, ki Kapadosi, ki Aji, ki Bitini. ² Luwə ki Bawje mbəti səsi kəte, ki go ndigi ra ti ləne, kadi səi dije lie ki takul NDile, kadi itəli rəsi go Jəju ti, ə kadi məse togı səsi adi ayi njay[◊]. Kadı me-majı ki kisi-maje lə Luwə to mbar mbar ki dəsi ti.

Ra oyo Luwə tadə kajı ki təq dəe ki takul Jəju Kırısı

³ Təjì ki də Luwə ti ki Baw Babə ləje Jəju Kırısı, tadə me-majı lie ki ngay ki oji-n-je koji ki sigi, ki go rəbi ki Jəju Kırısı dan njé koy je ti. Lo kin ti, j-aw ki nə kində me də ti ki to ratata, ⁴ tadə j-aw ki nə majı je ki Luwə ngəm dərə tə mbata ləje. E nə ki a ndum

---

[◊] **1:2** Təq ki taga 24.3-8; Ləbətiki 16.14-15

al nim, a uwə yoro al nim, taa ndolee a goto al nim tə. ⁵ Nə je kin Luwə ngəm-de dərə tə mbata ləsi səi je kə təge iſi ngəm səi kə takul kadi-me, mbata kajı, adi e kajı kə e basi kadi dəe a tə̄̄ ndə kə dəbəy tə. ⁶ E kin ə iſi adi səsi rənəl, loki nə na je kə dangi dangi kə dəkagilo ndəy be adi me-kə ra səsi. ⁷ Or kə e nə kə a tuji ka, nai-e me por tə kadi ooi-e. Be tə ə, nə na je ka kin iſi nai kadi-me Luwə ləsi kə gate itə or, kadi ooi se e kə rəjeti wa. Re e kə rəjeti ningə, a īngəi piti, kə təba, kə kəsi-gon loki Jəju Kirisi a tə̄̄ həy. ⁸ Jəju kə oie kə kəmsi al, nə īndigi-e, oie al bəy, nə adi-e mesi. Ningə iſi rai rənəl, adi e rənəl kə bo ngay, dum kəl tae. ⁹ Tadə īngəi nə kə adi mesi kə dəe, adi e kajı rəsi. ¹⁰ Kə oji də kajı kin, njé kəl ta je kə ta Luwə tə, ndəri gine, taa dəji ta də tə ngay tə. Adi e njé kəl ta je kə ta Luwə tə də kadi-kare tə kə Luwə īndə dəe dana kəte adi səsi. ¹¹*Njé kəl ta je kə ta Luwə tə sangi kadi ngəri se dəkagilo kə ra ə nə je kin a rai nə, ə nə je kə ban ə a rai nə dəkagiloe tə kə NDil Kirisi oji-de wa? Tadə NDil Kirisi kə mede tə təji-de dəkagilo kin kəte, loki əl ta də kə je kə Kirisi a īngə kə təji kə a re go kə tə[✳]. ¹² Luwə adi njé kəl ta kə tae tə gəri təki, mbə kə n-īndə tade tə kin e kə mba maji ləde əi je wa al, nə e kə mba maji ləsi ə iləi mbə kin. NGəsine njé kılə mbə Poy Ta kə Maji iləi səsi mbə kin kə takul təgi lə NDil Luwə kə Luwə ilə sie adi j̄ dərə tə re. MBə kin, malayka je kə dəde ka sangi kadi n-gəri gine tə.

Kində me də tə kə a ge nə ra kə ay njay

¹³ Tadə kin ə, kadi adi tagasi iſi kəm, adi kəmsi ay njay kadi əri mbə nə kə maji kə nə kə majal naa tə. Kadi kində me də tə ləsi ba pətə e də kadi-kare tə

[✳] **1:11** Pa je 22; Ejay 53; Lk 24.25-26

ki Luwə a adi səsi, loki Jəju Kırısı a tə̄ş həy. **14** Səbi kadi səi njé təl rə go ta tı lə Luwə, bı uni go ngur darə ki kəte isi ndər səsi, loki isi day də rəsi tı bəy kin al. **15** Ningə, təkə Luwə ki bar səsi e njay Kay NJay ka kin ə, səi je ka, kadi ayi njay me pa njiyəsi je tı pəti tə. **16** MBata makitibi lə Luwə əl ə nə: «A səi dije ki kay njay, tadə mi ki Kay NJay[✳].» **17** Re me kəl ta je tı ləsi ki Luwə, isi bari-e Bawsı, e ki e Luwə ki njay gangı ta də dəw ti ki ra ki go kilə rae tı bı, ər kəm dəw dana al ningə, majı kadi nə rasi e ki go bəl Luwə tı, dəkagilo tı ki isi tə mba je dənangı tı ne kin. **18** Ningə iğeri majı təkə e ki la ə se ər ki əi nə je ki a tuji kin ə Luwə iğə-n dəsi me nə ra je tı ki majal, ki kasi je iyəi adi səsi kin al. **19** Nə e ki məsi Kırısı ki gate dum ndogi, ə Luwə iğə-n dəsi. Kırısı ki e tə ngon batı ki nə madı ra-e al, ta nə ki majal əde al tə. **20** Luwə mbətə, ındə dəe dana kəte no kilə ngirə duniyə tı nu ki mbata kadi-kare kin, ningə tə̄ş ki dəe dəkagilo tı ki dəbəy tı, mbata majı ləsi. **21** E ki takul Kırısı ə, uni mesi adi Luwə, ki tə̄ş sie dan njé koy je tı, ə ade təba, mba kadi kadi-me, ki kində me də tı ləsi e ki də Luwə tı.

NJiyə lə ngan lə Luwə me ndigi-naa tı

22 Təkə ayi rəsi njay, ki go rəbi təl rə go ta tı ki rəjeti, mba kadi ındigi ngakosi je ki me Kırısı tı, ki kanji kədi kəm-naa, səbi kadi ındigi-naa dansi tı, ki yo ki nə, ki me ki kay njay. **23** Kojı ki oji səsi sigi, e ki ta rəbi lə bawsı je ki njé koy kin al, nə e ki takul nə dibi ki a oy al, ki takul ta koy al ki a to ratata. **24** MBata makitibi lə Luwə əl ə nə:
 «Dije pəti toi tə mbi kam be,
 Ningə majide pəti, to tə puti kam be tə.

[✳] **1:16** Ləbətiki 19.2

Kam ndole, pute jore,

25 Nə ta lə Babə to lo tone tı ratata kı nə tı[☆].» Ta kin e Poy Ta kı Majı kı iləi səsi mbə.

2

MBal koy al kı dije kı kay njay

1 Səbi kadi imbatı nə ra je kı majal pəti, kı ta je ki ngom, kı kədi kəm-naa, kı jangi, kı kəl-naa ta ndil-naa ti. **2** Adi bo ta lə Luwə ra səsi, təki bo mba a ra-n ngan je kı kası be. E mba kı go ndil ti, e mba kı ay njay kadi ra səsi adi itəgi, itəeji kajı ti. **3** Təki makitibə lə Luwə el-n: «Inai Babə kı rəsi adi oi maje kı ngay[☆].» **4** İrəi kı rə Babə ti kı e mbal kı isi kəm ba kı dije mbati-e tə nə kı majal, nə Luwə mbəte tədə gate e ngay kı rəe ti. **5** Səi je ka, səi mbal je kı isi kəm ba. Kadi osi rəsi kı naa ti kadi itəli kəy lə Luwə kı go ndil ti, kadi səi butı njé kijə məsi mba kijə ne məsi kadi-kare kı go ndil ti nəl Luwə kı takul Jəju Kirisi. **6** Tədə ndangi me makitibə ti lə Luwə ei nə: «Oi mməbatı mbal kı gate e ngay, m-ində 6e bo *Siyə ti. E mbal kı də kum lo ti. Dəw kı un mene ade ə nə kı rəsəl e təe dəe ti al[☆].» **7** MBal kın e mbal kı gate e ngay rəsi tı səi je kı uni mesi adi-e. Nə kı rə dije ti kı uni mede adi-e al, e mbal kı njé ra kəy je mbati, kı təl mbal kı də kum kəy ti. E mbal kı nje tigə dəw jigi ti kı nje kadi dəw osi[☆]. **8** Tigəi-e jigi tı osi tədə mbati kun mede kadi ta kı rəjeti. Ningə e nə kı səbi kadi a re dəde be[☆]. **9** Nə səi je, səi gın dije kı mbəti, səi njé kijə ne məsi je lə NGar, səi gın dije kı kay njay, səi dije kı Luwə ində səsi də jine mba kadi iləi mbə kılə

[☆] **1:25** Ejay 40.6-8   [☆] **2:3** Pa je 34.9   [☆] **2:6** Ejay 34.9   [☆] **2:7** Pa je 118.22   [☆] **2:8** Ejay 8.14

je ki əti ɓəl ki ra. E ki ɓar səsi lo ki ndul tə̄e səsi lo kunjì ti ləne ki ay njay njay[✳]. **10** Səi ki kəte səi dije lə Luwə al, nə ngəsine səi dije lie, səi ki kəte ingroup koo kəm-to-ndoo lə Luwə al, nə ngəsine ingroup koo kəm-to-ndoo lie[✳].

Kisi njé kadi-me dan dije ti ki gəri Luwə al

11 NGakom je ki njé ndigi ləm, təki səi mba je ki isi dənangi ti tə ɓe ləsi al, m-ilə dingəm mesi ti kadi imbatı ngur nə ra lə darɔ ki to rəsi ti, isi rɔ ki rəsi ki me ti. **12** Səbi kadi awi ki hal ki maji dan dije ti ki uni mede al, mba kadi re isi təti ta dəsi ti tə njé ra majal je ka, ooi kilə rasi je ki maji ningə iləi təji də Luwə ti ndə ti ki a re. **13** Ki mbata lə Luwə, səbi kadi iləi dəsi gin təgi ti lə dije pəti ki isi də kəbe ti, adi e ngar ki bo ki isi də kəbe ti pəti, **14** ki njé kəbe je ki gine ti, ki ində-de mba kadi indəi njé ra nə je ki majal ɔji-de, ə ɔsi gon njé ra nə je ki maji. **15** Tadə e ndigi lə Luwə kadi irai nə ki maji uti ta ta ki kəl ki də day ti lə dije ki mbə. **16** Kadi kilə rasi e kilə ra dije ki taa kiyə taa, ningə kadi taa kiyə taa ləsi təl nə kuti də majal al, nə kadi kilə rasi e kilə ra ɓəə kilə je lə Luwə. **17** Kadi ɔsi gon dije pəti, indigi ngakəsi je ki njé kadi-me je, awi ki ɓəl Luwə mesi ti, ɔsi gon ngar.

Bəə je ki njé kadi-me

18 Səi ɓəə kilə je, kadi iləi dəsi gin təgi ti lə basi je ki ɓəl ki rəjeti. Kadi iləi dəsi gin təgi ti lə njé ki kalde maji ki səli ləm ləm par al, nə kadi iləi dəsi gin təgi ti lə njé ki kalde ngə tə. **19** Tadə e nə ki maji kadi, ki takul ɓəl Luwə, dəw uwə mene ngə me ko je ti ki ingə ki kanjì kadi ra nə madi ki majal. **20** Lokı indəi

[✳] **2:9** Tə̄e ki taga 19.5-6; Ejay 43.20-21; Dətərənom 4.20; 7.6   [✳] **2:10**
Oje 1.6, 9; 2.1, 23, 25

səsi kində nə̄ ra kī majal, ə uwəi mesi nga ə, se təba ri ə to ti noq̄ wa? Nə kin ə re e nə̄ ra kī maji kī isi rai ə re kī kō dəsi ti, ə uwəi mesi ngame tī ningə, e nə̄ kī maji kī ta kəm Luwə ti. ²¹ E kī mbata kin ə Luwə 6ar-n səsi, tado Kirisi e wa ki dəne ingə kō mbata ləsi. Ningə iyə nə̄ kōjī kin adi səsi mba kadi tə uni dənjae. ²² Kirisi kī ra majal al, taa ta kī ngom tē̄ tae tī nja kare al tō. ²³ Loki dije taji-e, təl taji-de gogi al; loki dije adi-e kō, təl tə̄-de rō al. Nə iyə rōne jī Luwə tī kī nje gangi ta kī dana. ²⁴ Kirisi kī oy majal je ləje dəne tī də kagi-dəsi tī mba kadi j-oy də majal tī ə j-isi kī dəje taa mbata nə̄ ra kī dana. E kī takul ndunə do je lie ə ingəi rō nga. ²⁵ Tado kəte itoi tə batı je kī ndəmi rəbi be²⁵, nə̄ ngəsine, itəli kī rō nje kul-si tī kī nje ngəm darəsi tī gogi.

3

Ta kī oy də dəne je kī ngawde je me koy ti

¹ Be tō ə, səi dəne je, səbi kadi iləi dəsi gin təgi tī lə ngawsi je, mba kadi re njé kī nə̄ je dande ti mbati taa ta lə Luwə ka, ingəi-de adi Luwə kī takul pa njiyəsi, kī kanjī kadi əli-de ta. ² Tado isi ooi nə̄ rasi je kī to ay njay kī buki kī isi buki-de ti. ³ Səbi kadi mandi kī ra ləsi e kī gidi rō tī taga ne al. Adi e də kī kuwə kī ndəjī ta, kī ningə je kī ra kī ər, kī kibī je kī gatide e ngay. ⁴ Səbi kadi mandi kī ra ləsi e kī ngame tī kəy, kī e mandi kī a tuji al kī hal kī səl ləm ləm, kī kisi-maje kī e nə̄ kī gate e ngay ta kəm Luwə ti. ⁵ E be ə, dəne je kī kay njay kī kəte nu, kī indəi mede də Luwə ti rai mandi, iləi dəde gin təgi tī lə ngawde je. ⁶ J-o dəne kare tə Sara kī təl rōne go ta

²⁵ **2:25** Ejay 53.4-6

tı lə *Abirakam adı ɓar-e ɓane. NGəsine itəli ngane je, təki re ırai nə ra kí maji, kí kanji kadi nə madi kare ra səsi ɓəl. ⁷ Be ə, səi ngaw dəne je ka səbi kadi ısi ki nesi je, indəi kəmsi gode tı maji, tado əi dije ki təgide goto. ɔsi gonde tado a ıngəi kadi-kare kisi ki də taa lə Luwə naa tı səsi. Irai be mba kadi nə madi kare ɔgi səsi ta rəbi kəl ta kí Luwə al.

Rəbi ndigi-naa lə ngakonaa je

⁸ Ta təl ta tı, səbi kadi səi pəti, mər ta ləsi e kare, ta kí ga ləsi e kare, kadi indigi-naa tə ngakonaa je, kadi səi njé koo kəm-to-ndoo lənaa, kí njé də səl. ⁹ Səbi kadi ugəi kirə majal kí majal al, ta kirə nə tajı ki nə tajı al tə. Səbi kadi səi njé njangi də yo taa, tado e kin ə e nə ki Luwə ɓar səsi ki mbae. Luwə ɓar səsi mba kadi ıngəi njangi də kí un mindinə kadi n-adı səsi.

¹⁰ Ningə nə ki makitibə lə Luwə əl ə to kin:
 «Dəw ki ge kadi n-ısi ki dəne taa maji,
 Ə n-oo maji ndəne je kí dənangi tı ne ɓa,
 Səbi kadi ngəm ndonne də kəl ta tı ki majal,
 Ə ngəm tane də kəl ta ngom tı tə.

¹¹ Kadi ɔsi rəne ngərəngi kadi majal tı ə ra nə kí maji,
 Kadi sangi kisi-maje ə uwə rəne ba me tı.

¹² Tado kəm Babe e də dije tı ki dana,
 Taa mbie to tagira kadi oo-n də ta kí ısi əli sie tə,
 Nə ısi ɔsi ta njé ra nə je kí majal[☆]..»

Kuwə təgi ba me ko tı

¹³ Nə ə a ra səsi majal, lokı iti rəsi katı me ra maji tı ə? ¹⁴ Re dije adi səsi kə mbata nə ra kí dana kí ırai ningə, səi njé rənal, ə kadi iħəli-de al, ta kadi mər ta ləsi aw kí yo je al. ¹⁵ Nə kadi ɔsi gon Kirisi ki

[☆] 3:12 10-12: Pa je 34.13-17

e Babé mesi ti. Kadi səi 6asi ki dəkagilo je pəti kadi dəw ki ra ki dəjì səsi gìn kində me də ti ləsi 6a əli-e. **16** Ningə kadi əli-de ki mındi ki səl ləm, ki buki-naa ti. Kadi awi ki me kuwə ki ta ki ay njay, mba kadi re isi təti ta dəsi ti tə njé ra majal je be ka, njé kəl ta je ki majal də nə ra ti ki maji ki isi rai kin, rəde səl-de. **17** Re e kin ə e ndigi lə Luwə ningə, kingə kə mbata nə ra ki maji e sotì itə nə ra ki majal.

Jəju Kirisi ingə kə mbata lə dije pəti

18 Tadə Kirisi e wa ingə kə nja kare ba ki nə ti mbata majal je lə dije. E ki e dəw ki dana, nə ingə kə mbata lə njé ra nə ki dana al, mba kadi re səsi rə Luwə ti. Təli-e me darəe ti, nə NDil ki kay njay təl təse ndəl adi isi ki dəne taa. **19** E ki təgi NDil ka kin ə aw-n biti ilə-n mbe Poy Ta ki Maji ndil dije ki isi dangay ti koo. **20** Adi e ndil dije ki ndə ki kəte təj rə Luwə, loki isi-n səde də ti dəkagilo ti ki Nuwe isi ra-n bato. Me batoe ti kin, kər dije ndəy ba, adi dije jijoo par ə awi ti ə aji ki takul man ki un-de ki taa. **21** Man kin əjì də batəm ki isi aji səsi ngəsine. E mbata kər yoro je ki rə dəw ti kə al, nə e kun rə kadi Luwə ki me kuwə ki ta ki ay njay. Aji səsi ki takul ki Jəju Kirisi lo koy ti. **22** I lo koy ti aw dərət ti, isi də ji kə Luwə ti, o 6e də malayka je, ki ndəgi nə kində je ki go ndil ti ki awi ki kəbe, ki təgi.

4

Gangi-naa ki majal

1 Təki Kirisi ingə-n kə me darəne ti, səi je ka kadi awi ki mər ta kin mesi ti tə nə katı ləsi. Tadə dəw ki ingə kə me darəne ti e dəw ki goto me majal ti ki ra

◊ **3:20** Kilə ngirə nə je 6.1-7.24

ngata. ² Goto me ti mba kadi ndəgi ndə je ki nay noę ti, kisi ki də taa lie e ki go ndigi ti lə Luwə bi ki ndigi ti lə darə al. ³ Adi ası be, dəkagilo ngay isi ta ne ra ti ki majal tə dije ki gəri Luwə al be. Irai majal me kaya ti, me ngur darə ti, me kası ra ti, me kuso ki kəy kədi ti, ki me yo ki ra ti ki to ra al. ⁴ NJé kun mede kadi Luwə al, ooi kadi e ne ki go ti al kadi imbatı ūki rəsi me ne ra ti ki majal ki al də lo kin səde, e ya isi taji səsi. ⁵ Nə a ɔri gin ne rade ki majal noę Luwə ti ki e basi kadi a gangi ta də njé kisi ki dəde taa ki njé koy je ba pəti. ⁶ E mbata kin e njé koy je ka iləi-de mbə Poy Ta ki Maji lə Luwə mba kadi go ta ki gangi ti ki Luwə gangi dəde ti tə dije pəti, kadi isi ki dəde taa ki takul NDil təki Luwə wa isi-n ki dəne taa be.

Majı kadi njé kaw-naa je isi kəm

⁷ Dəbəy ne je pəti e basi, e kadi isi ki kəm-kədi ki kəm ki ay njay mba kadi əli ta ki Luwə. ⁸ Ningə kəte no ne je ti pəti, kadi indigi-naa ndigi ki tingə bil dansi ti yo ki ne. Tadə ndigi-naa uti də kosı majal je*. ⁹ Səbi kadi uwəi-naa ki rə-naa ti me kəy ti je lənaa ki yo ki ne, ki kanji 6a ta. ¹⁰ Təki dəw ki ra dansi ti taa-n kadi-kare ki Luwə ade, səbi kadi uni irai kılə mbata maji lə ndəge je, tə dije ki njé ngəm ne ki maji, adi e njé ngəm kadi-kare je ki dangi dangi lə Luwə. ¹¹ Re dəw isi əl ta ningə, kadi əl ta ki ta Luwə ti, re dəw isi ra kılə bəə ningə, kadi ra ki təgi ki Luwə ade, mba kadi Luwə ingə təba me ne je ti pəti ki takul Jəju Kirisi ki təba ki təgi e lie ki dəkagilo je ki dəkagilo je. *Amen. ¹² NGakom je ki njé ndigi ləm, re ne na ki ngə ngay təə dəsi ti ka, kadi eti səsi 6əl adi oy tə ne ki mba al. ¹³ Nə kadi irai rənəl yo

---

* **4:8** Tər ta je 10.12; Jk 5.20

tadə kə̄ ki ingə Kirisi, ə isi ingəi sie, mba kadi tə səi me rənəl ti ki bo ngay, ndə ti ki a re me təba ti ləne. **14** Re dije taji səsi mbata lə Kirisi ningə, səi njé rənəl, tadə NDil təba, ki e NDil Luwə isi dəsi ti. **15** Səbi kadi dəw madı dansi ti ingə kə̄ ki be kin al, adı e kə̄ təl dəw, ə se kə̄ bogi, ə se kə̄ nə̄ ra ki majal, ə se kə̄ kində rə̄ ta ti lə dije. **16** Nə̄ re ingə kə̄ mba kee nje kun go Kirisi ningə, kadi rə̄e sol-e al, kadi ilə təjə i də Luwə ti tə kılə mbata tə Kirisi ki ba dəe ti. **17** Tadə e dəkagilo kadi ta ki gangi ilə ngirəne, ningə a ilə ngirə də̄ dije ti lə Luwə. NGa kin ə re a ilə ngirəne dəje ti ningə, dije ki njé mbati təl rə̄de go Poy ta ti ki Maji lə Luwə kam dəbəyde a to ban ə? **18** Makitibə lə Luwə ə nə: «Re ngə ki dəw ki dana ngay bə̄y taa kadi ingə kajı ningə, dəw ki nje me ndul ki nje ra majal, se yə̄e a to ban wa[†]?» **19** Be ə, kadi njé ki isi ingəi kə̄ ki go ndigi ti lə Luwə, iyə̄i rə̄de ji NJe kində nə̄ je ti, ki e nje ka dana, ə nayj-naa ki lo me-majı ki ra ti.

5

Kılə lə nje kə̄r nə̄ njé kaw-naa je

1 Ki ngosine kin, m-ilə dingəm me ngatəgi je ti ki isi dansi ti. Mi ki mi ngatəgi madide, ki m-o lo kə̄ je ki ingə Kirisi ki kə̄m, mi, m-a mi lo təba ti ki dəe a tee tə. **2** Kadi uli njé kaw-naa je tə batı je ki Luwə ilə-de jisi ti. Kadi uli-de ki go kində də̄ ti al, nə ki go me ndigi ti təki Luwə ndigi-n. Uli-de mba kingə-n la al, nə kadi e ki kadi rə̄ ki tingə bil. **3** Kadi irai ngar də njé ti ki Luwə ilə-de gin jisi ti kin al, nə kadi səi nə̄ ndaji mbata ti ləde yo taa. **4** Ningə lokı NJe kul batı je ki bo a ində lo tee hə̄y ba, a ingəi jə̄gi təba ki

[†] **4:18** Tər ta je 11.31

ndolee a goto al. ⁵ Be tə ə, səi ngan je, səbi kadi iləi dəsi gin təgi ti lə ngatəgi je. Ningə səi je pəti, kadi dəsəl to dansi ti ki rə-naa ti. Tadə makitibi lə Luwə əl ə nə: «Luwə tə rə dije ki njé kun dəde taa, ə adı memajı lene e ki dije ki njé səl də[☆].» ⁶ Səbi kadi isəli dəsi gin təgi ji Luwə ti ki NJe təgi, kadi tə un dəsi taa dəkagiloe ti ki ojı. ⁷ Orijaga je ləsi išuki də Luwə ti, tadə e ə isi ində kəmne gosi ti. ⁸ Səbi kadi isi də njasi ti ki kəm ki kay njay, tadə nje bə ləsi, nje majal a njiyə ki lo, nə tə bəl ki a sangi dəw kadi tə n-ribe be. ⁹ Ai də njasi ti ngame kadi-me Luwə ti ləsi, itəi-e rə. Tadə igəri bəti, ngakəsi je ki njé kadi-me je pəti ki dənangı ti, isi ingəi ko kə ki isi ingəi kin tə. ¹⁰ A ingəi kə dəkagilo ndəy be, nə Luwə ki me-majı pəti e lie, ki bar səsi ki me təba ti lene ki dəbəye goto, ki takul Kirisi, a təl ində səsi majı gogi, a adı ngirəsi ngə, a adı səsi təgi, ta a adı ai də njasi ti ba tə. ¹¹ Kadi təgi e lie ki dəkagilo je ki dəkagilo je. *Amen!

Dəbəy ta ki kuwəji-naa

¹² NGon makitibi ki m-ndangi m-adı səsi kin, nje ra səm kadi m-ndangi e Silbə (Silası)[☆], ki m-o-e tə ngokoje ki a dana. M-ndangi m-adı səsi kadi m-ilə-n dəngəm mesi ti, ə m-əjı səsi m-adı igəri təki e me-majı ki rəjeti lə Luwə ə uni rəsi adı ki mbae. ¹³ *NJé kaw-naa je ki *Babilon ti, ki əi njé ki Luwə mbəti-de, uwəi jisi, taa ngonm Mark[☆] ka uwə jisi tə. ¹⁴ M-dəjı səsi kadi uwəi ji-naa kuwə ji ki təjı ndigı lə ngakonaa je. Ningə kadi kisi-maje lə Luwə e səsi naa ti, səi pəti ki səi lə Kirisi.

[☆] 5:5 Tər ta je 3.34   [☆] 5:12 Knjk 15.22, 40   [☆] 5:13 Knjk 12.12, 25; 13.13; 15.37-39

KELƏ-MHNDI KI SIGI

New Testament in Bedjond (CD:bjv:Bedjond)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bedjond

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bedjond

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
a4f34a03-c89e-55e0-bc3f-22f7829df823